

КРЮКОВСЬКА Олександра Сергіївна
старший викладач кафедри
фізичного виховання
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
ХМЕЛЕНКО Катерина Михайлівна
студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЗВИТОК ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНИХ ВИДІВ СПОРТУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Розвиток військово-прикладних видів спорту - це досить актуальна тема на даний час та залишиться такою протягом всього періоду існування цих видів спорту на території України. Таке явище пов'язано безпосередньо з розвитком військової справи, адже з'являються нові вимоги до військовослужбовців, їх підготовки, до виконання тактичних завдань. Військові повинні пристосовуватися до умов перебування та якісно виконувати поставлені цілі, а для цього необхідно працювати над рівнем розвитку фізичних якостей, силою духу, командною роботою, швидкістю мислення, вмінням приймати правильні рішення. Дані навички можна розвивати та утримувати на оптимальному рівні за допомогою військово-прикладних видів спорту, які, в свою чергу, призначені для формування у військовослужбовців професійних компетенцій. Ці компетенції можуть перевірятися до прямого виконання службових обов'язків, наприклад, на конкурсах чи змаганнях, які організуються уповноваженими органами чи організаціями.

На території України за Єдиною спортивною класифікацією України існують Олімпійські та Неолімпійські види спорту [2]. Саме до Неолімпійських видів відносять військово-прикладні види спорту.

Військово-прикладні види спорту - це спортивно-технічні і прикладні види спорту, якими в основному, займаються військовослужбовці чи майбутні військовослужбовці. Такими є військово-спортивні багатоборства (ВСБ), які

включають в себе два види: бойове двоборство та військово-прикладне семиборство [9].

До військово-прикладних видів спорту також належать:

- офіцерське триборство - стрільба з ПМ-1, плавання на 100м, та забіг на 1000 та 3000 м [10];
- авіаційне п'ятиборство - стрільба з пневматичного пістолета 10 м., плавання 100 м. з перешкодами, баскетбольний тест, фехтування, подолання смуги перешкод CISM, спортивне орієнтування [0];
- оберти на лопінгу і гімнастичних колесах;
- смуги перешкод (для танкістів, десантників, мотострілків) ;
- рукопашний бій - прийоми штикового бою, прийоми бою ножем, прийоми бою без зброї [3];
- парашутний спорт (повітряно-десантна підготовка);
- підводне орієнтування - у підготовці водолазів до спеціальних підрозділів розвідки;
- плавання у військовій формі з автоматом - у підготовці до підрозділів морської піхоти;
- пірнання у довжину - у підготовці військовослужбовців до підрозділів морської піхоти;
- веслування - у підготовці військовослужбовців до підрозділів морської піхоти;
- марш-кидок з повною викладкою на 10;
- біг на лижах з військовим спорядженням - для тренувань військовослужбовців на витривалість у зонах з великою кількістю снігу, а також цей вид, порівняно з біговими вправами, більшою мірою сприяє розвитку координації, а також функціональної стійкості вестибулярного аналізатора [6];
- кросфіт - основна ідея – навчити вояків рухатися із будь-яким навантаженням та в будь-яких умовах максимально безпечно для організму [0];

– морські багатоборства - плавання на 400 м вільним стилем, стрільба з малокаліберної гвинтівки на дистанції 50 м та легкоатлетичний крос на 1,5 км. Дві вправи пов'язані з акваторією: веслування на морських ялах (2 км) та перегони на гребно-вітрильних ялах [4];

– морське двоборство.

Дослідження в галузі фізичної підготовки військовослужбовців доводять, що вправи військово-прикладних видів спорту, мають широкий діапазон впливу на організм військовослужбовців. Тому при правильному їх застосуванні можна досягти успішного формування необхідних навичок і збільшення функціональних резервів організму військовослужбовців, тим самим підвищити їх морально-психологічну і фізичну підготовленість до виконання бойових дій [6].

Також, розвиток військово-прикладних видів спорту пов'язаний із впровадженням стандартів НАТО на території України. Військово-прикладні види спорту є невід'ємною частиною підготовки бойового складу ЗСУ, як вже зазначалося вище. У Наказі Міністерства оборони України від 2016 року «Про затвердження Концепції розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України на період до 2020 року» йдеться, що потребує вдосконалення організація фізичної підготовки в системі бойової підготовки у військах (силах) з метою приведення її у відповідність до вимог концептуальних змін в організації бойового навчання, врахування набутого досвіду ведення бойових дій в зоні АТО та досягнення сумісності програм і нормативів з фізичної підготовки із системою фізичної підготовки особового складу армій провідних країн - членів НАТО [5]. У програмі підготовки військових НАТО увага акцентується саме на розвиток витривалості. Для цього в арміях США та Великобританії практикуються тривалі переходи пересіченою місцевістю, пустелями чи болотами, у негоду і з максимальним фізичним навантаженням. Доведення солдат до повного знесилення вважається чудовим засобом не тільки фізичного, але і психологічного загартування. І з спеціалізованих курсів підготовки, що використовуються у ЗС США, можна виокремити такі:

- "курс пригод", тобто приховане пересування важкопрохідною місцевістю;
- "курс мобільної підготовки", що передбачає з греблі на човні, плавання в обмундируванні та подолання спеціальних перешкод;
- "курс повітряно-штурмової підготовки", що включає в себе посадку на вертоліт із трапу на висоті 15 – 20 метрів, безпосадкове десантування з канату із висоти 30 – 40 метрів та марш-кидок на 10 миль із повною віддачою у пересіченій місцевості [7].

А французи вважають головним компонентом фізичної готовності – здатність до повної мобілізації духовних та фізичних сил для розв'язання конкретних завдань. Основними засобами виховання такої здатності, за їх поглядами, є спортивне тренування та систематична участь у змаганнях. Регулярні заняття обраним видом спорту створюють стимул для досягнення найвищих результатів [7].

Отже, проаналізувавши дану тему, робимо висновок, що на їх розвиток впливають декілька факторів: необхідність високої професійної підготовки військових (військово-прикладні види спорту формують професійні компетенції у військовослужбовців, а саме: витривалість, сила, швидкість, вміння працювати у команді – злагоджені дії та чіткість виконання завдань, варіативне мислення); необхідність приведення фізичної підготовки бойового складу ЗСУ до стандартів НАТО (підготовка військових до якісного виконання своїх професійних обов'язків) та необхідність ефективного мотивування військових до виконання поставлених задач.

Використана література:

1. Військовий кросфіт: як тренують українських морпихів на передовій у широкому [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.5.ua/suspilstvo/viiskovy-krosfit-yak-trenuiut-ukrainskykh-morpikhiv-na-peredovii-u-shyrokino-video-128216.html>.
2. Єдина спортивна класифікація України: Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту: Київ, 2006. - 462с.

3. Маракушин А. І. Аналіз досвіду підготовки військовослужбовців до рукопашного бою в зарубіжних арміях / А. І. Маракушин, Ф. І. Попов, Р. В. Куцевол. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2012. – №2. – С. 81
4. Морські багатоборства [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://scu.org.ua/type_sport/morski-bagatoborstva/.
5. Про затвердження Концепції розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України на період до 2020 року: наказ Міністерства оборони України від 13 травня 2016р. № 257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0257322-16#Text>
6. Романчук С. Військові багатоборства та військово-прикладні види спорту в системі підготовки фахівців Збройних Сил України / Сергій Романчук, Євген Приступа // Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка. Серія: Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський, 2012. – Вип. 5. – С. 223–230.
7. Романчук С. Фізична підготовка в сухопутних військах збройних сил провідних держав НАТО / С. Романчук, В. Романчук. // Молода спортивна наука України. – 2010. – С. 205.
8. Секція військових багатоборств [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.hups.mil.gov.ua/kafedra-fizichnogo-vihovannya-hups/vijskovi-bagatoborstva-v-universiteti/>
9. Спортивно-масова робота в збройних силах України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/24486>.
10. Чемпіонат академії з офіцерського триборства [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.naiiu.kiev.ua/news/chempionat-akademiyi-z-oficerskogo-triborstva.html>.